

V pojasnilo.

V zadnji številki »Učit. Tovariša« piše tovariš I. J. v članku pod naslovom »Pozor« o naredbi ministra 1920 in morarice z dne 23. februarja 1920 SF. Di. broj 98 849. glede regulacije vprašanja prejemkov državnega uradništva ki je poklicano v vojno službo. Ta naredba se nanaša samo na one, ki so vpoklicani v kadrovske službe, to je v službo z redno vojno obvezo. Ustavilo se tedaj plače in dodatki samo učiteljem, ki služijo svojo rekrutsko dolžnost, a rezervisti brez obzira, da li so oficirji, podoficirji ali na možstvo, ki so poklicani na vaile prejemajo tudi nadalje svoje službene prejemke. Tovariš I. J. je zamenjal kadrovske službe z orožnimi vaiami. Odtod napačno tolmačenje naredbe. — **L. Jelenc.**

Iz naše organizacije.

Skupne zadeve.

+ Društvo za zgradbo Učiteljskega konvikta v Ljubljani. Odborova seja bo v nedeljo, dne 23. t. m., ob 14. uri (ob 2. popoldne) v hranilničnih prostorih (Učiteljska tiskarna I. nadstropje). Dnevni red:

1. Poročila.
2. Nakup hiše.
3. Razgovor o občnem zboru.
4. Slučajnosti.

Zaradi važnosti dnevnega reda naj se seje udeležijo vsi odborniki. Posebe ni nihče vabljen. **Predsednik.**

Društvene vesti.

+ Okrajno učiteljsko društvo Ljubljana ima redni občni zbor v nedeljo, 6. februarja t. l. ob 3. uri popoldne na šoli pri sv. Jakoba. Dnevni red:

1. Predsednik otvori zborovanje in poroča o stanovskem delovanju.
2. Poročila tajnika.
3. Poročilo blagajnika.
4. Volitev: a) predsednika, odbornikov in namestnikov, b) predsednika, peдагоško - didaktični, 2. gospodarsko - obrambni, 3. prireditveni, 4. pregledovalci računov. — K obliči udeležbi vabi odbor.

Učiteljsko društvo za Maribor t. b. o. ima svoj občni zbor v četrtek dne 27. januarja t. l. ob 10. uri v spodnji risalnici deske meščanske šole v Kerkovi ulici. Dnevni red: 1. Poročila predsednika. 2. Poročila tajnika in blagajnika. 3. Poročila pregledovalcev računov. 4. Volitev novega odbora. 5. Slučajnosti. — Odbor.

+ Šmarsko - rogaškega učiteljskega društva občni zbor se ne vrši, kakor je bilo sklenjeno meseca februarja, ampak prvi četrtletni meseca marca, ker ni zagotovljen drugi vlak in ker bo začelom februarja večina nas zaposlena pri ljudskem štetju.

Na dnevnem redu istega zborovanja bo: »Podrobni učni načrti iz zgodovine in zemljepisja in o pouku cirilice« ter prošim, da poročajo one šole, ki so po dopisu okrajnega šolskega sveta določene.

Kraj in uro zborovanja naznanim ali v »Tovarišu« ali na šolska vodstva.

Toma Kurbus, t. č. predsednik.

Iz Jugoslavije.

— Rad na novih prosv. zakonima. Pod tem naslovom piše zadnja številka »Narodne Prosvete« sledeče: Gl. Prosv. Svet na svoji poslednji sednici bavilo je se pitanjem ovog zakona o nar. školama i proučevanjem sve prikuplene gradje za njegovu izradu. Radi uspešnijeg rada u ovom pravcu izabrat je jedan uči odbor, u koji su ušli: Liub. Proutč, upravitelj ženske uč. škole u Beogradu i Mih. Stanojević, referent Min. Prosvete. Odbor će imati zadatak da istakne glavne principe, koji treba da budu sprovedeni kroz novi zakon o Nar. školama za celu zemlju. Isto tako izabrat je drugi odbor, u koji su ušli: Milivoje Simić, direktor i I. Živanović, profesor, koji će pripremati materijal za izradu novog zakona o Sred. školama.

— Na učiteljski skupščini, ki se je vršila dne 19. pret. meseca v Sarajevu, je bila sprejeta med drugimi tudi sledeča resolucija: »Skupščina izražava svoje visoko štovanje svima neimarima bratstva i jedinstva celokupnog učitelstva kraljevine, a naročito čestitoj braći: Luki Jelencu, Engelbertu Ganžlu Davorinu Trstenjaku, Josipu Skaviću, Jelisavati Vavri i Ivi Radovanoviću, Mihailu Joviću, Dimitriju Sokoloviću, Jovi P. Jovanoviću i s. dužbom zahvalnošću bilježni njihovim imena kao svoj ponos na čelo staleških nam anala ove svijetle epohe.«

— Z ozirom na notico »Dr. Majcen« v zadnji številki našega lista nam pišejo: »Najada na dr. Majcna, referenta v upravno-gospodarskih zadevah na višem šolskem svetu, ne odobravamo. Profesorsko društvo ima na sejah višega šolskega sveta prav tako dva svoja zastopnika, kakor jih ima ljudskošolsko in meščansko učitelstvo. Dolžnost teh zastopnikov je,

da ne zastopajo samo na sejah, ampak tudi izvum sei interese tistih ki so jim poverili mandate. Tudi zadeve, ki o njih govorili omenjena notica, se obravnavajo in zbornih sejah, in člani višega šolskega sveta imajo priliko in dolžnost, da se na pristoi nem mestu zavzamejo za koristi svojih volilcev. In mislimo, da ni nikogar, ki bi mogel trditi, da odloča dr. Majcen komurkoli razmeroma v škodo. Uradnik ima danes težko stališče. Zani so merodajni interesi in utemeljene zahteve pripadajočih javnih nameščencev, pa tudi interesi države. Ako pride kdaj do kričeče difference med obema, se mora uradnik postaviti na stran države saj mora vendar nekdo misliti tudi natio! Ne strinjamo se dalje ni najmanje s tem, da vlači pisec na dan dogodek iz l. 1908., ki nimajo z dr. Majcnom prav nobene zveze«. Pripomba uredništva: Prinašamo radevolje gorenje vrstice in s tem notico v zadnji številki lojalno popravljamo.

— Nadomeščanje pouka ob prostih šolskih četrtkih. Poverjeništvu za uk in bogočastje je z odlokom z dne 3. decembra 1920, št. 5683, razveljavilo določbo izvršilne naredbe bivšega deželnega šolskega sveta štajerskega k. št. 56.—58. dok. šol. in učnega reda, točka A. b. odst. 5., vsled katere se mora na ljudskih šolah bivše štajerske poučevati v četrtek po Vel. noči v četrtek pred Binkoštni in po Binkoštni in ob vseh drugače pouka prostih četrtkih, kadar je neposrednje pred njimi ali neposrednje za njimi pouka prost dan. Vsled tega morajo pouka prosti ostati tedenski počitniški dnevi (celi četrtek ali 2 popoldneva) brezpočitno, torej tudi po Veliki noči, pred Binkoštni in po Binkoštni. Le tisti šolski čas, ki odpade ob semanih dneh, se ima nadomestiti ob četrtkih ali ob dveh prostih popoldnevih.

— Nova odredba glede pouka zemljepisja in zgodovine. Prosvetno ministrstvo je dovolilo, da se v ljudskih šolah, ki jih obiskujejo tudi otroci, ki ne govoré našega materinega jezika, poučuje zemljepis in zgodovina naše države v njihovi materinščini.

— Ljudsko štetje. Koncem tega meseca se vrši po celi naši kraljevini popis prebivalstva in domače živine. Po uredbi ministrskega sveta z dne 5. marca t. l. objavljeni v Uradnem listu 23. oktobra t. l. št. 122, vršijo ta popis občinska oblastva. Glasom 1. in 2. odstavka člena 5. omenjene naredbe pride v poštev pri izvrševanju tega posla tudi ljudskošolsko učitelstvo. Kdor bo opravil to delo v domači občini ne dobi nobene nagrade; zunanji občine pa znašajo dnevnice po 20 dinarjev. Poverjeništvu za socialno skrbstvo se je te dni obrnilo na poverjeništvu UJU v Ljubljani s posebnim dopisom, v katerem pravi da pričakuje od učitelstva, da ho umevalo pomen in važnost popisa ter se ne bo branilo sprejeti poslova katere je po gori omenjeni naredbi dolžno izvrševati. Priporočamo vsled tega vsem onim, ki bodo pritegnjeni k temu poslu, da čim izdatneje podpirajo občinska oblastva v tem prevažnem opravilu.

— Verouk na obrtnih nadaljevalnih šolah. »Slovenski Narod« piše: »Verouk na obrtnih nadaljevalnih šolah ljubljanskih se namerava uvesti. Čeprav normalni učni načrt verouka ne nayaia med učnimi predmeti, marveč celo izrecno poudarja, da v učne načrte posameznih obrtnih nadaljevalnih šol ni sprejemati drugih predmetov razen tistih ki jih navala normalni učni načrt. Navzlic temu jasnemu določilu je šolski odbor v svoji zadnji seji z glasom zastopnika mestne občine sklenil, da se uvede verouk kot neobvezan predmet ob nedeljah popoldne. V nedeljo popoldne na pouk po ministrski odredbi sploh ni dovoljen, ker mora imeti tudi vajeene vsaj en prost popoldan v tednu v razvedrilo. Poleg tega na sklep šolskega odbora tudi zaradi tega ne more biti velaven, ker na to seio nista bila povabljena na zadnji seji obč. sveta izvoljena zastopnika mestne občine. Nismo proti verskemu pouku, smo pa proti ugedbi tega pouka na obrtnih nadaljevalnih šolah, ker nas uči izkušnja, da se je pri tem pouku le preveč politiziralo in agitiralo za klerikalizem, pred vsem pa za orle.«

— Anketa o kmetijskih šolah. Pri poverjeništvu za kmetištvo se je vršila dne 30. decembra pr. t. anketa zaradi tujih kmetijskih šol v Sloveniji. Ankete so se udeležili ravnatelji kmetijskih šol ravnatelj kmetijske družbe in dva strokovna referenta poverjeništvu. Predsedoval je vodja poverjeništvu dvorni svetnik dr. Vrtačnik. Referent je bil kmetijski svetnik Rohrman. Anketa se je izrekla za ustanovitev srednje kmetijske šole v Mariboru in za ustanovitev nižjih kmetijskih šol v Prekmurju in na Goreniskem. To-

zadevni predlozi so bili po širši debati soglasno sprejeti.

— Ljubljanskim tovarišem in tovarišicam. Na realni gimnaziji (I. nadstr.) se vrši vsako soboto od 18.—19. pouk iz poliščine, ki ga vodi vseučiliški profesor dr. Voieslav Mole. V imenu »Društva prijateljev poljskega naroda« vabim vse tovariše in tovarišice, ki imajo dobro voljo in bi radi spoznali ledoto in bogastvo poljskega jezika in poljske kulture, da se začno udeleževati imenovane tečajia. — Vilko Mazi gluhonemnica.

— Vodstvo manišinske ljudske šole v Ljubljani se je poverilo tov. Alojziju Keclju, doslej učitelju na IV. mestni ljudski šoli v Ljubljani. Dosedanji voditelj manišinske šole, tovariš Miroslav Pretnar, je nastopil s početkom tega leta nadzorniško službo v Crnomlju.

— Pravoslavna deca. Ljubljanske javne ljudske in meščanske šole pohaja tudi deca pravoslavnih roditeljev. Teh otrok je do sedaj v mestu okrog 20.

— V spomin pokojnemu tov. Arminu Gradišniku, svojemu dolgoletnemu predsedniku in častnemu članu, je podarilo celjsko učiteljsko društvo 1000 K za uboge učence celjske okoliške šole.

— Likvidacija madžaronskih šol. Ministrstvo prosvete je odredilo, da se mora takoi izvršiti likvidacija takezvanih julianskih šol za pomadžarienje na Hrvatskem. Posestva in imetek teh šol se ima smatrati kot državni plen.

— Stalna izložba učil. Ministrstvo prosvete je sprejelo ponudbo češke tovarne »Logia«, da se v Beogradu pri ministrstvu prosvete uredi stalna izložba učil.

— Beogradsko poverjeništvu UJU. Na učiteljski skupščini, ki se je vršila dne 26. in 27. pret. meseca v Beogradu, je bil izbran novi odbor poverjenjstva, ki se je na svoji prvi seji konstituiral sledeče: poverjenik tov. Dim. Sokolović, tajnik Miloš Milošević in blagajnik St. Gjorgjević. Pri isti seji je novi odbor sklenil ukreniti vse potrebne korake, da se definitivno uredi penzionat za učiteljsko deca ter prične z izdajo posebnega mladinskega lista, katerega nai bi urejeval znani mladinski pisatelj, tovariš Mih. Jović.

— Učiteljica ženskih ročnih del. Stalno je razpisano učno mesto za učiteljico ženskih ročnih del na državni meščanski šoli v Murski Soboti z obveznostjo, da pončuje tudi na državni petrazredni osnovni šoli istotam. Učni jezik slovenski, na teden 18 učnih ur. Pravilno opremljene prošnje je vlagati pri civilnem komisariju v Murski Soboti do 15. februarja 1921.

— Strossmayerjev dan. Poverjeništvu za prosveto v Hrvatski in Slavoniji je odredilo, da se rojstni dan biskupa Strossmayerja dne 5. februarja v vseh srednjih kakor tudi ljudskih šolah primerno proslavi. Priredel nai se predavanja o življenju in delovanju velikega vladike.

— Gospodinjki tečaj po deželi. V drugi dobi zimskega tečaja, ki traja od 3. januarja do 15. marca t. l. se vrše gospodinjki tečaj po sledečih krajih: v Ormožu pod vodstvom ge. Premrov. v Studencih pri Poličanah pod vodstvom gospe Primožičeve. v Letušu v Savinski dolini pod vodstvom ge. Sittigove. v Trbovljah pod vodstvom ge. Odlaskove in v Podbrezju nad Kranjem pod vodstvom ge. Jakličeve. Jesenski tečaji so se dovršili povsod s prav dovoljnim vspehom. Vsled obilnih prijav sta se morala tečaja v Ormožu in v Podbrezju ponoviti. Novi jesenski tečaji prično 15. oktobra t. l. Prizlase sprejema poverjeništvu za kmetištvo v Ljubljani.

— Socialna šola v Zagrebu. Hrvatska vlada bo ustanovila v Zagrebu socialno šolo, v kateri se bo voil teoretični in praktični pouk za osebe, ki se nameravajo posvetiti socialnemu skrbstvu. V to šolo se bodo sprejemali samo oni, ki so dovršili vsaj štiri razrede srednje šole.

— Poverjenica Slov. Šolske Matice za Celje in celjsko okolico prošim, da ii šolska vodstva nuino poslišeio članarino za l. 1921. na naslov Berta Žefin. mestna dekliska šola v Celju.

— Razpisane službe. V Ribnici na Pohorju okraj Marenberg, je razpisana služba nadučitelja v stalno nameščenje. Šola je štiritrazredna, prsto namevanje. Prošnje je vlagati na krajni šolski svet v Ribnici do 10. februarja 1921. — Na dvorazrednici v Beli cerkvi se razpisuje v stalno nameščenje nadučiteljska služba s prostim stanovanjem. Prošnje do 30. januarja 1921. po predpisani službeni poti na okr. šol. svet v Novem mestu. — Služba učiteljice na trirazrednici v Sent Janžu pri Dravogradu. — Služba začasnega okraj. pomož-

nega učitelja kot pisarniške moči za okrajie Slovenjgradec. Marenberg in Šoštanj s sedežem v Slovenjgradcu. Prošnja za službo učiteljice v Sent Janžu je vlagati pri dotičnem kraji. šol. svetu, za službo pomožnega učitelja pa pri okr. šolskem svetu v Slovenjgradcu do 5. februarja 1921. — Novo sistemizirano učno mesto na sedemrazrednici v Toplicah pri Zagorju, ravnotako novo učno mesto na sedemrazrednici v Zagorju ob Savi. Prošnje je vlagati do 5. februarja 1921 po predpisani poti na litilski okrajni šolski svet.

— Na Osrednjem zavodu za žensko domačo obrt v Ljubljani, Turjaški trg št. 3 se začenia pouk v pletenju z bisernicami za žene in dekleta, ki imajo veselje do imenovane tehnike. Učila so zastoni na razpolago.

— Opozorjamo še enkrat na »Učne liste za srbohrvaščino« ter iste toplo priporočamo kot učno sredstvo. (Glej tozadeven inserat v današnji številki!)

— Pouk cirilice v ljudskih šolah. Vestji v raznih listih, da se prične pouk v cirilici že v 2. razredu, niso resnične.

Slovenska Šolska Matica. Za leto 1920. bo izdala SSM te-le publikacije: 1. »Posebno ukoslovje slovenskega učnega jezika v osnovni šoli.« Za učiteljsca priredil Fr. Fink. — 2. Dr. Ljudevit Pivko in Adolf Schaub: »Telovadba, Razlaga telovadne teorije in navodilo k vodstvu telesnih vaj po Tyrsevem sestavu.« — 3. Letopis s to-le vsebino: Dr. K. Ozvald — Jan Amos Komensky. (Ob 250letnici njegove smrti.) — J. Schmoranzler »Henrik Schreiner«. — A. Vales »H. Schreiner kot prirodopisec in prirodoslovec«. — Ljud. Črnej »Nekoliko osebnih spominov na ravnatelja Schreinerja«. — Dr. R. Moie »Ivan Mavher«. — Jak. Dimnik, »Ivan Krulc«. — Slika ravnatelja Schreinerja. — Slika ravnatelja Bežka. — Dr. France Veber: »Bežek - slovenski psiholog«. — Dr. Ljud. Pivko »Učni načrt za šolsko telovadbo nižje stopnje«. — Dr. Ljud. Pivko »Učni načrt za telovadbo na deških meščanskih šolah«. — Dr. M. Kovačič »Poročilo o SSM za l. 1920. — Jakob Dimnik: »Imenik članov in seznam izdanih knjig« bo izšel v posebni brošuri in ne v Letopisu, kakor je bila do zdaj navada. — Prvi dve knjigi sta že dotiskani u broširani; zdaj se tiska Letopis, Tisk »Imenika članov« je pa odvisen od poverjenikov; zato p. u. poverjenike ponovno prošimo, da se požurijo z nabiranjem članov. Vsled odborovega sklepa znaša članarina na leto 8 dinarjev (32 K); za dijake znaša članarina 5 din. (20 K); ustanovniki morajo doplačati 5 din. za leto 1920. Poverjeniki, ki so pobrali članarino po 20 K, morajo pobrati še doplačilo po 12 K. Ustanovljena znaša v bodoče 200 dinarov. Prejšnji celotni letniki se odajajo članom po 8 din.; dijaki imajo 25% popusta. Z novim letom je odbor povišal ceno knjigam za 50—100%. — Jakob Dimnik, blagajnik.

— V Novem mestu je umrl g. Jakob Mikolič, oče tovarišice Pepce Mikoličeve in tovariša Lud. Mikoliča. Žalujoci rodbini naše odkritosrčno sočutje!

— Članarina in darila za učiteljski konvikt. Regina Gobec iz Maribora 30 K. — Učiteljski zbor iz Tinj pri Slovenski Bistrici 50 K. — Josip Mihelič 20 K, Josipina Mihelič-Majde 20 K, Antonija Kuralt 20 K, Oton Skender 20 K, vsi iz Pred-dvora. — Vida Kneislova iz Zaine 20 K. — Učiteljski zbor meščanske šole v Krškem 55 K namesto venca na krsto pokojnemu očetu tovariša Mikuliča. — Ema Zenkovičeva iz Trbovelj-Vode 10 K. — Učiteljsko društvo za marenberški okraj 200 K namesto venca pokojnemu tovarišu Leopoldu Kržetu. — Ivan Robič 20 K, Andrej Visočnik 20 K, oba iz Vuhreda. — Olga Madonova iz Marije Snežne 30 K. — Današnja zbirka 515 K; uspeh darovanja do današnjega dne 1122.90 K. Hvala!

— Za Jugoslovansko Matico: Regina Gobec iz Maribora 30 K.

Jugoslovanska Matica, Zbirka šolske mladine in učiteljstva o priliki proslave zedinjenja SHS dne 1. decembra 1920. Državno množko učiteljske Maribor 44 K, IV. r. vladnice, II. r. vladnice 167 K 40 vin., realna gimnazija Ljubljani 13 K + 100 K, dekliški licej v Ljubljani 2617 K 40 vin., dijaki državne realke v Ljubljani 405 K, učiteljsko šole na Viču 400 K, šola na Ledini 611 K 20 v, Barje, učiteljsko 50 K, učenci kot Miklavčevino 50 K, šole: Spodnja Šiška 30 K 80 vin, Polzela 50 K, Trbovlje 192 K 09 v, St. Vid 330 K, Črna - Pravalje 442 K, Svečina 80 K, Selce 72 K, Ormož 500 K, Griže 180 K, Sv. Marko pri Ptuj 154 K 96 vin., Višnja gora 242 K, Zasip pri Bledu 100 K, Sv. Anton, Slov. Gorice 137 K, Sv. Lovrenc 105 K, Guštanj 134 K 60 vin., Zalec 918 K, Breg pri Ptuj 407 K 60 vin., Hrastnik 70 K, Zavrče pri Ptuj 25 K, Bukovica 44 K, Sv. Florjan pri Rogatcu 36 K, Velika Nedelja 190 K, Poljšane 185 K 20 vin., Srednja Bistrica 111 K, Železniki 181 K, Stopiče 30 K, Cezanjevci 218 K, Sv. Barbara v Halozah 115 kron in 24 kron, II. deška šola v Ljubljani 1064 K 85 vin., dekliška meščanska šola Ptuj 154 K, dekliška meščanska šola Tržič 245 K 40 vin., Škofijska gimnazija St. Vid 614 K 15 vin., gospodinjisk tečaj, Črna - Pravalje 116 K, Marija Klančnik in Franja Urbas, Braslovče 466 K, nadučitelj Janko Žimkovič 100 K, IV. razred vladnice na